

DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8030/2026-58-3>

УДК 339.9:327:339.54(477)

Хоманець В.А.

кандидат економічних наук,

Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-0564-374X>E-mail: v.khomanets@ukr.net

ЕКОНОМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК ЧИННИК СТРУКТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

У статті розкрито роль економічної дипломатії України у структурній трансформації її зовнішньої торгівлі в умовах глобальних економічних змін та геополітичних викликів. Конкретизовано внутрішні і зовнішні чинники актуалізації для України економічної компоненти її дипломатичної діяльності. Проаналізовано сучасні тенденції розвитку зовнішньої торгівлі нашої держави та визначено ключові напрями впливу інструментів економічної дипломатії на її диверсифікацію. Доведено, що повномасштабна збройна агресія РФ істотно посилила роль і значення економічної дипломатичної діяльності України. Обґрунтовано, що активізація діяльності вітчизняних дипломатичних установ та розвиток торговельно-економічних місій справляють потужний позитивний вплив на підвищення конкурентних позицій українських товаровиробників на світових ринках.

Ключові слова: економічна дипломатія, національні інтереси, зовнішня торгівля, збройна агресія Російської Федерації, зовнішньоторгівельне співробітництво, структурна трансформація зовнішньої торгівлі, диверсифікація експортних ринків, дефіцит зовнішньої торгівлі, дипломатичні установи.

Khomanets Volodymyr. ECONOMIC DIPLOMACY AS A FACTOR OF STRUCTURAL TRANSFORMATION IN UKRAINE'S FOREIGN TRADE

The article examines the role of Ukraine's economic diplomacy in the structural transformation of its foreign trade amid global economic changes and geopolitical challenges. The relevance of the study is determined by the urgent need for accelerated post-war recovery, diversification of foreign economic relations, and modernization of the national economy, which significantly increases the importance of diplomatic instruments in promoting and protecting Ukraine's economic interests internationally. The purpose of the article is to identify the key directions through which economic diplomacy contributes to strengthening Ukraine's international economic position and supporting structural modernization of the national economy. The essence of economic diplomacy is clarified as an important tool for advancing national economic priorities in the international arena, while internal and external factors intensifying Ukraine's economic diplomatic activity are analyzed. Internal factors are primarily related to the necessity of post-war economic recovery and the deep structural modernization of the economy based on post-industrial development principles. The study further analyzes trends in Ukraine's foreign trade, highlighting structural imbalances and the significant yet underutilized export potential of domestic producers. In this context, the key mechanisms and instruments of economic diplomacy that expand access for Ukrainian goods and services to foreign markets are identified. The findings demonstrate that effective use of diplomatic channels plays a crucial role in supporting domestic exporters, diversifying import supply sources, strengthening economic cooperation with foreign partners, and forming a positive international image of Ukraine. The full-scale armed aggression of the Russian Federation has further amplified the role of economic diplomacy as a mechanism for mobilizing international financial assistance, consolidating macro-financial support programs, ensuring the operation of critical infrastructure, and attracting investment for reconstruction and economic recovery. Strengthening the activities of Ukraine's diplomatic institutions and expanding trade and economic missions abroad is shown to enhance the competitiveness of Ukrainian producers in global markets and contribute to the long-term structural transformation of the country's foreign trade.

Key words: economic diplomacy, national interests, foreign trade, armed aggression of the Russian Federation, foreign trade cooperation, structural transformation of foreign trade, diversification of export markets, foreign trade deficit, diplomatic institutions.

Постановка проблеми. Після проголошення Україною державної незалежності у 1991 р. її дипломатична діяльність стала ключовим інструментальним каналом просування національних інтересів нашої держави на міжнародній арені. Упродовж періоду державної незалежності в Україні було

розроблено нормативно-правову базу регулювання її зовнішньоекономічної діяльності та функціонування дипломатичної служби. Українська дипломатія пройшла надзвичайно складний шлях свого інституційного становлення і розвитку щодо розбудови як закордонних, так і внутрішніх структур, що

забезпечило її трансформацію у впливову державну інституцію. Достатньо сказати, що станом на тепер Україна має розгалужену мережу дипломатичних представництв за кордоном, репрезентовану 75 посольствами, 25 генеральними консульствами, 95 почесними консульствами, 22 постійними представництвами нашої держави при ООН, Європейському Союзі, НАТО та цілій низці інших міжнародних організацій.

Фундаментальні процеси економічного глобалізму та істотно загострення міжнародної конкуренції на світових ринках значною мірою актуалізують наукову проблему щодо підвищення ефективності реалізації Україною усього арсеналу інструментів економічної дипломатії як невід'ємної складової її зовнішньоекономічної політики. Як свідчить реальна господарська практика, економічна дипломатія нашої держави стала в останні десятиліття не тільки ключовим механізмом просування її національних інтересів на міжнародній арені, але й суттєво сприяє розширенню доступу вітчизняних товаровиробників на світові ринки, нарощуванню притоку іноземного інвестиційного капіталу, інтенсифікації торговельно-економічної взаємодії України з міжнародними партнерами та її інтеграції у світогосподарську систему.

Підвищення ефективності інструментів економічної дипломатії нашої держави набуває додаткової актуальності в умовах докорінної трансформації її зовнішньої торгівлі, спричиненої як внутрішніми економічними процесами, так і зовнішніми чинниками. З-поміж останніх ключову роль відіграє збройна агресія Російської Федерації, яка спричинила не тільки порушення традиційних логістичних ланцюгів поставок української продукції на світові ринки, але й системну переорієнтацію сформованих у попередні періоди торговельних потоків на нові його географічні сегменти. Зазначені обставини детермінують динамічне формування в останні роки принципово нових напрямів зовнішньоторговельного співробітництва нашої держави, глибокої структурної диверсифікації географічної структури її експортно-імпортних операцій, а також активне включення інструментів економічної дипломатії у всебічне просування продукції українських товаровиробників на світових ринках. Водночас глибока структурна трансформація зовнішньої торгівлі України потребує системного використання нею широкого арсеналу дипломатичних, інституційних та економічних інструментів, спрямованих на підвищення міжнародного конкурентного статусу

нашої держави у світовому ринковому середовищі, її посилений вплив на географічну і товарну диверсифікацію експортно-імпортних операцій вітчизняних суб'єктів господарювання, інтенсифікацію їх міжнародного економічного співробітництва та зміцнення диспозиції України у глобальній торговельній системі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукова проблематика економічної дипломатії, її інструментарій та механізми впливу на зовнішньоекономічну діяльність держав і цілих регіонів вже багато років поспіль привертає значну дослідницьку увагу великої кількості вітчизняних і зарубіжних науковців. Серед них відзначимо, зокрема, Н. Бейна і С. Вулкока [2; 14; 15], А. Вейн [13], Н. Грущинську [17; 18], А. Заставного і О. Іващука [20], В. Іванову [22], Ю. Іщук і І. Білу [23], К. Йонссона і М. Холла [8], М. Костецкі і О. Нарєя [9], Х. Корбета [3], Г. Курзона [4], А. Мерсієра [10], Г. фон Бергейка, М. Окано-Хейманса і Й. Меліссена [5; 11], К. Рана [12], Г. Надоленка і Н. Татаренко [24; 25], О. Яценко [27] та багато інших представників української і зарубіжної наукової спільноти. Зокрема, у дослідженні К. Йонссона і М. Холла [8] на основі органічного поєднання історичного та теоретичного підходів до осмислення дипломатичної діяльності обґрунтовується її визначальна роль у процесах інституціоналізації міжнародних відносин через забезпечення безперервності і передбачуваності сучасної міжнародної політики, навіть в умовах надзвичайно динамічних глобальних трансформацій. При цьому головна увага учених концентрується на аналізі трьох головних вимірів дипломатії, а саме: комунікацій, представництва та підтримки міжнародного порядку.

Своєю чергою, у дослідженні Н. Бейна і С. Вулкока [2] знаходимо комплексний аналіз авторами механізмів, за допомогою яких держави організовують свою зовнішньоекономічну діяльність у XXI ст., а саме: процесів прийняття політичних рішень на національному рівні, ведення міжнародних переговорів та взаємозв'язку між цими процесами. На цій основі учені кваліфікують сутність економічної дипломатії держав як процесу просування ними своїх національних інтересів через міжнародні переговори, координацію політики та міждержавне співробітництво.

Викликає неабиякий науковий інтерес праця Н. Грущинської «Системна взаємодія економічної дипломатії та економічної безпеки в контексті геополітичної нестабільності» [18], в якій розкрито вплив диплома-

тичної діяльності держав на забезпечення їх економічної безпеки за умов наростання ризиків глобальної нестабільності. Авторка обґрунтовує ключову наукову ідею про те, що ефективна економічна дипломатія є на сьогодні головним інструментом захисту національних інтересів держав на міжнародній арені.

На основі системного узагальнення наукових ідей вітчизняних та зарубіжних науковців можна дійти такого висновку: попри наявність значної кількості публікацій з проблематики дипломатичної діяльності в економічній сфері, дотепер недостатньо дослідженими залишаються питання щодо розкриття ролі та інструментів економічної дипломатії у структурній трансформації зовнішньої торгівлі України. При цьому спостерігається значний брак комплексного емпіричного аналізу чинних дипломатичних практик у їх тісному взаємозв'язку з кількісними індикаторами структурних змін зовнішньої торгівлі України в умовах потужної дії зовнішніх шоків та геополітичних трансформацій.

Мета дослідження полягає у визначенні ролі економічної дипломатії України у забезпеченні структурної трансформації її зовнішньої торгівлі, а також обґрунтуванні стратегічних напрямів її використання у контексті інтеграції нашої держави до Європейського Союзу та набутті нею повноцінного членства у складі даного інтеграційного угруповання.

Виклад матеріалу дослідження та його основні результати. Глибокі структурні трансформації, яких зазнає світове господарство в останні десятиліття, наростання системних глобальних викликів та суттєве загострення міждержавної конкурентної боротьби за джерела і ресурси конкурентного розвитку істотно посилюють роль економічної дипломатії України у реалізації її національних інтересів на міжнародній арені. Зазначена обставина зумовлює нагальну потребу глибокого переосмислення ролі і місця економічної дипломатії у реалізації зовнішньоекономічного і зовнішньополітичного курсу нашої держави. Актуалізація економічної компоненти дипломатичної діяльності обумовлена для України цілим комплексом внутрішніх і зовнішніх чинників. Що стосується зовнішніх факторів, то вони пов'язані, головним чином, з докорінними структурними змінами архітектури міжнародної торговельної й інвестиційної діяльності, наростанням геополітичної турбулентності, формуванням нових коаліцій держав та регіональних інтеграційних блоків, а також посиленням міжнародної технологічної конкуренції та

прискороною динамікою цифрової трансформації міжнародної економічної системи.

Наголосимо, що саме зовнішні чинники, спричиняючи докорінні трансформації глобального середовища конкурентного розвитку України, потребують від неї одночасного вирішення усього спектру питань, пов'язаних, з одного боку, з повноцінною інтеграцією національного господарства у світовий економічний простір, а з другого, з розбудовою нашою державою принципово нової архітектури національної безпеки і оборони. У той самий час внутрішні чинники актуалізації економічної компоненти дипломатичної діяльності нашої держави пов'язані з необхідністю прискороного повоєнного відновлення національної економіки та її глибокої структурної модернізації на постіндустріальних парадигмальних засадах. Йдеться насамперед про диверсифікацію експортних операцій українських суб'єктів господарювання, нарощування масштабів прямого іноземного інвестування національної економіки, її прискороену інноватизацію, технологізацію та регіональну спеціалізацію.

При цьому не можна випускати з уваги одну важливу обставину: повномасштабна збройна агресія РФ проти нашої держави додатково посилила роль і значення її економічної дипломатичної діяльності як ключового інструменту мобілізації міжнародної фінансової допомоги, консолідації програм макрофінансової підтримки з метою стабілізації бюджетних відносин, забезпечення функціонування об'єктів критичної інфраструктури та інвестування проєктів відновлення української економіки. З цією метою українською дипломатією активно використовуються такі інструменти як: переговорний процес, досягнення неформальних домовленостей з партнерами, участь у діяльності міжнародних організацій, реалізація спільних економічних ініціатив, а також розбудова широких комунікаційних мереж з представниками органів державної влади, бізнес-структур та громадянського суспільства. Після початку повномасштабної збройної агресії РФ проти нашої держави українські дипломати зосереджують свою професійну діяльність також на диверсифікації економічних відносин із зарубіжними партнерами, мобілізації гуманітарної підтримки і залученні фінансового капіталу, необхідного для повоєнного відродження національної економіки [16].

Конкретизуємо й охарактеризуємо роль економічної дипломатії у структурній трансформації зовнішньої торгівлі України. Наголосимо, що вона викликана суттєвим усклад-

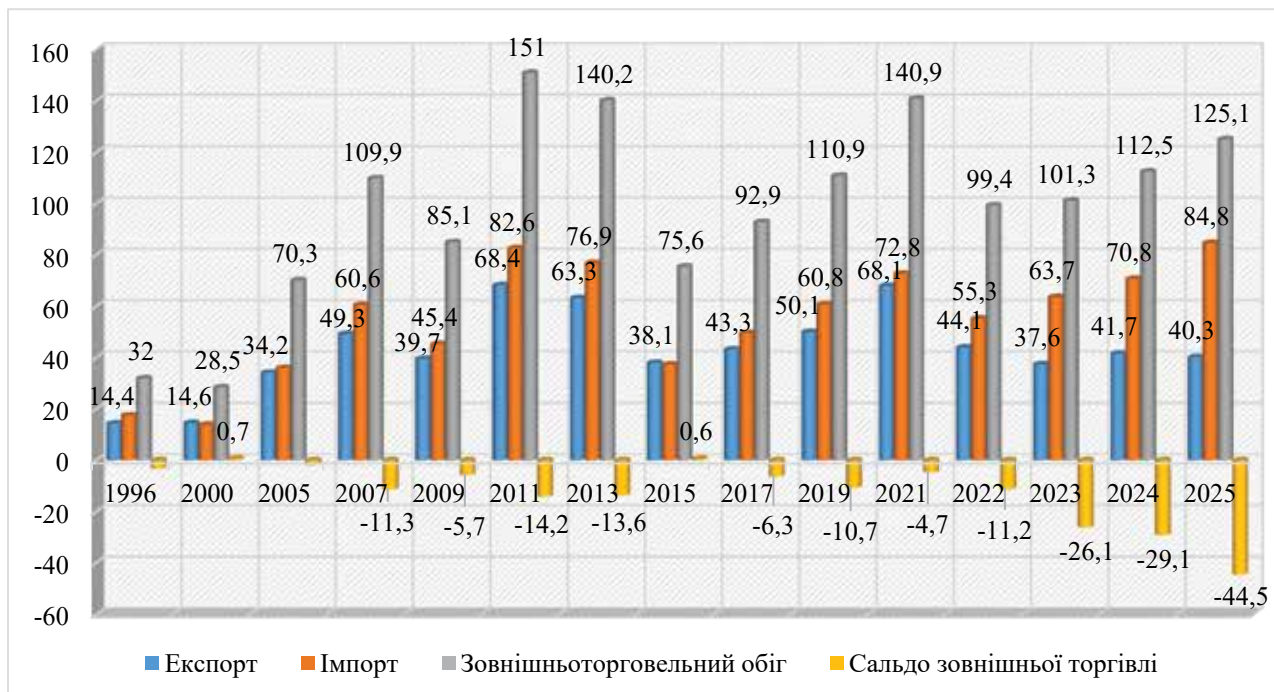
ненням диверсифікації експортних ринків для вітчизняних суб'єктів господарювання, систематичним посиленням нетарифних обмежень міжнародних торговельних відносин, наростанням турбулентності і волатильності головних сегментів світових експортних ринків, а також динамічним поширенням практики «національного егоїзму», що її активно впроваджують в останні роки держави-лідери світогосподарського прогресу.

Особливо дестабілізуючий вплив на зовнішню торгівлю України справляють системні атаки РФ на вітчизняну інфраструктуру, яка забезпечує експорт українського продовольства та сільськогосподарської продукції на світові ринки. Такі дії агресора вже призвели до серйозної дестабілізації глобальних ринків соняшникової олії та зерна, витіснення нашої держави з відповідних сегментів міжнародної торгівлі та нарощування Російською Федерацією власних експортних доходів за рахунок підвищення світових цін на традиційну експортну продукцію українських товаровиробників. За таких умов ключовим для України стає питання щодо активізації усього інструментального арсеналу економічної дипломатії з метою формування недискримінаційного глобального середовища бізнес-діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання.

Як свідчать дані Державної служби статистики України, подані на рис. 1, у період

1996–2025 рр. зовнішня торгівля України характеризується чітко вираженою циклічною динамікою. Вона виявляється у чергуванні фаз зростання та спаду експортно-імпортних операцій, перманентних коливаннях сальдо торговельного балансу та змінах географічної структури зовнішньоторговельних потоків під впливом як внутрішніх політико-економічних чинників, так і глобальних ринкових факторів.

Разом з тим, навіть попри неухильне зростання в останні роки вартісних обсягів зовнішньоторговельних операцій України (з 99,4 млрд дол. США у 2022 р. до 125,1 млрд у 2025 р.), дефіцит зовнішньої торгівлі товарами нашої держави залишається на достатньо високому рівні. І хоча такий дефіцит певною мірою «згладжується» надходженнями міжнародної фінансової допомоги, однак за результатами 2025 р. він досягнув відмітки у –44,5 млрд дол. США, що учетверо перевищує відповідний показник 2022 р. (–11,2 млрд). Настільки стрімке поглиблення від'ємного сальдо зовнішньої товарної торгівлі України зумовлене зменшенням обсягів експорту продовольчих і сільськогосподарських товарів за одночасного зростання імпортних поставок продовольства, енергоносіїв, хімічної і металопродукції, продукції машинобудування тощо. Додатковим чинником стало також нещодавнє скасування Європейським Союзом автономних торговельних

Рис. 1. Динаміка зовнішньої торгівлі товарами України у період 1996–2025 рр., млрд дол. США

Джерело: побудовано автором за даними [19]

заходів і повернення до режиму тарифних квот [21].

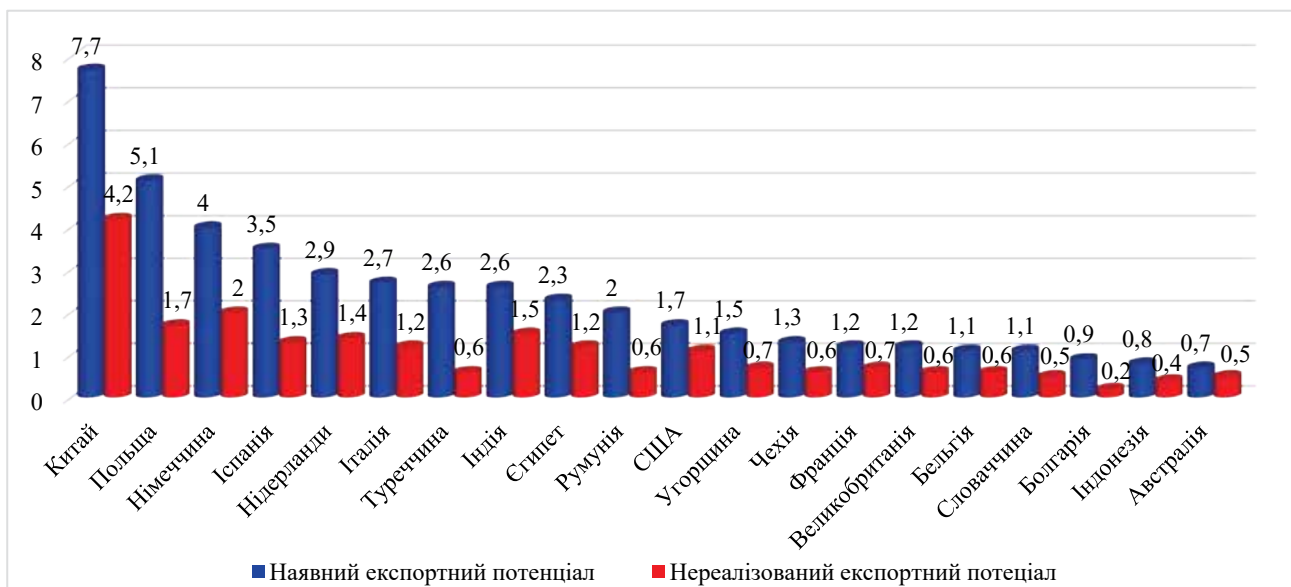
Наголосимо, що така ситуація зберігається на тлі досягнутих нашою державою значних успіхів у царині відкриття у рамках зон вільної торгівлі великих споживчих ринків Європейського Союзу, Канади та Ізраїлю, ратифікації Україною Регіональної конвенції Пан-Євро-Мед та інших міжнародних механізмів співробітництва. Зокрема, після набуття у 2016 р. чинності економічної частини Угоди про асоціацію з ЄС даний інтеграційний блок утримує лідерські позиції у географічній структурі зовнішньої торгівлі України. Це є вагомим чинником прискореної технологічної модернізації економіки нашої держави, нарощування притоку іноземних інвестиційних капіталовкладень, залучення передових науково-технічних розробок й інновацій, а також розширення присутності українських товаровиробників на глобальних ринках.

Разом з тим, товарна структура зовнішньої торгівлі України з ЄС, на превеликий жаль, залишається для нашої держави украй незбалансованою з виразним домінуванням сировинних груп товарів в українському експорті (аграрної сировини, залізної руди та концентратів, побічних продуктів харчового виробництва, соняшникової олії тощо) та високотехнологічної продукції у товарних імпорتنих поставках з європейських країн. І це на тлі збереження надзвичайно високого рівня нереалізованого експорту України на світових ринках, який, згідно даних Центру

міжнародної торгівлі (*англ.* – *International Trade Centre – ITC*), оцінюється на період до 2030 р. на рівні 31 млрд дол. США з 63 млрд наявного у нашої держави експортного потенціалу [6].

Згідно даних, наведених на рис. 2, можна зробити висновок, що найбільш недоосвоєними в експортному плані для нашої держави є ринки Китаю (4,2 млрд дол. США нереалізованого експортного потенціалу), Німеччини (2 млрд), Польщі (1,7 млрд), Індії (1,5 млрд), Нідерландів (1,4 млрд), Іспанії (1,3 млрд), Італії і Єгипту (по 1,2 млрд), США (1,1 млрд). Саме на зазначених експортних ринках українська продукція займає нині не більше половини можливих ринкових ніш, що забезпечує доволі масштабний резерв для нарощування українськими товаровиробниками експортних поставок.

Таким чином, величезний нереалізований потенціал українського експорту на світові ринки і украй розбалансована структура зовнішньої торгівлі нашої держави посилює необхідність суттєвої активізації дипломатичних заходів, спрямованих на підтримку вітчизняних експортерів, диверсифікацію джерел імпорتنих поставок, формування позитивного іміджу України, всебічний розвиток співробітництва із зарубіжними партнерами та забезпечення недискримінаційних умов діяльності вітчизняних компаній на міжнародних ринках. Зокрема, з 2025 р. Україна запровадила практику призначення у посольствах сільськогосподарських аташе, професійна діяльність яких пов'язана з про-

Рис. 2. Наявний і нереалізований експортний потенціал України за окремими ринками (оцінка на 2030 р.), млрд дол. США

Джерело: побудовано автором за даними [6]

суванням аграрного експорту українських товаровиробників, комплексним аналізом кон'юнктурних параметрів і структурної динаміки світових аграрних ринків, всебічною підтримкою й усуненням торговельних бар'єрів для вітчизняних аграріїв [1].

Крім того, в останні роки дипломатичні установи України активно співпрацюють з вітчизняними бізнес-спільнотами, організовуючи платформи для презентації продукції та B2B-зустрічей, зокрема у форматі виставкових стендів та онлайн-перемовин. Це дає можливість не тільки демонструвати спільні експозиції українських компаній і фірм на міжнародних виставках, але й створювати ефективно середовище для налагодження прямих комунікацій із зарубіжними партнерами, укладення з ними контрактів, а також організації регулярних зустрічей та переговорів під егідою дипломатичних місій.

Не залишаються осторонь українські дипломати і від питання підвищення результативності діяльності торговельних місій та відкриття нових сегментів світових ринків для вітчизняної продукції. Так, за даними Держпродспоживслужби України, саме завдяки скоординованій співпраці даного відомства з Міністерством закордонних справ України, Міністерством економіки, довілля та сільського господарства, а також закордонними дипломатичними установами у 2025 р. наша держава відкрила 19 нових зовнішніх ринків для експорту вітчизняної аграрної продукції рослинного і тваринного походження. Йдеться насамперед про суттєве розширення доступу української продукції до ринків країн Північної Америки, Азії, Балкан та Близького Сходу. Зокрема, стали доступними ринки Китаю (продукція рибного господарства та горох), Кувейту (перероблена харчова продукція), Канади (яблука та інші аграрні товари), Оману (м'ясо птиці і перероблених продуктів), Албанії (яйця та яєчні продукти), Малайзії (молоко та молочні продукти), Грузії (композитні продукти з м'яса птиці і молочних інгредієнтів) та ін. [26].

На тлі поступового зменшення питомої ваги Європейського Союзу у географічній структурі зовнішньої торгівлі України (з 53,8% у 2024 р. до 50,3% у 2025 р.) даний інтеграційний блок продовжує зберігати лідерство як у структурі експорту українських товарів (57,8% у 2025 р.), так і імпортних поставок європейських продуцентів (46,7% відповідно) [21]. Тож досягнення стратегічної мети щодо посилення географічної орієнтації зовнішньої торгівлі України на ЄС та інші ключові ринки зосереджене

на продовженні дипломатичної координації з даним інтеграційним блоком з метою підтримки сприятливих торговельних умов і забезпечення стабільного доступу українських товаровиробників до великих ринків.

Характеризуючи роль економічної дипломатії України у структурній трансформації її зовнішньої торгівлі, слід також звернути особливу увагу на зовнішній курс нашої держави на інтеграцію до Європейського Союзу та набуття повноцінного членства у складі даного інтеграційного угруповання. У даному вимірі активність економічної дипломатії України концентрується насамперед на забезпеченні глибокої інтеграційної сумісності нашої держави з європейськими економічними структурами, модернізації її участі в Угоді про асоціацію з ЄС, структурної трансформації вітчизняної промисловості і АПК через доступ до європейського інвестиційного капіталу. В якості прикладу наведемо, зокрема, запуск Європейським Союзом у 2025 р. схеми гарантій експортних кредитів для України на суму 300 млн євро. Вона спрямована на всебічну підтримку європейських компаній, що ведуть бізнес-діяльність з українськими фірмами, та поглиблення інтеграції нашої держави до спільного внутрішнього ринку даного інтеграційного блоку. Зазначена ініціатива, до якої, до речі, першою офіційно приєдналась Данія [7], створила для України потужні стимули не тільки структурної модернізації чинних промислових ланцюгів, але й включення вітчизняного бізнесу у складні міжнародні виробничі цикли.

Наголосимо також, що саме збройна агресія Росії проти України стала потужним каталізатором інтенсифікації інтеграційної взаємодії нашої держави з Європейським Союзом завдяки наданню їй статусу кандидата на членство у блоці та впровадження режиму Fast Track. Відтак, пріоритет інтеграції нашої держави до Європейського Союзу має визначати стратегічний вектор впровадження економічних і політичних реформ, спрямованих на зміцнення міжнародної конкурентоспроможності української економіки, підвищення матеріального добробуту і соціальних стандартів життя населення України [24, с. 38].

Висновки. Підбиваючи підсумок, відзначимо таке: сучасна економічна дипломатія України відіграє провідну роль у забезпеченні глибокої структурної трансформації її зовнішньої торгівлі та виступає ефективним інструментом просування національних економічних інтересів у глобальному ринковому

середовищі. Застосування широкого арсеналу інструментів економічної дипломатії забезпечує суттєве розширення доступу української продукції на світові ринки товарів і послуг, а також глибоку диверсифікацію географічної і товарної структури експортно-імпорتنних операцій. Суттєва активізація діяльності дипломатичних представництв та торговельно-економічних місій України, її активна участь у діяльності міжнародних організацій формують стійкі передумови для поглиблення інтеграції нашої держави у світогосподарську систему. У той самий час структурна трансформація її зовнішньоторговельних операцій значною мірою актуалізує питання щодо посилення координації між органами державної влади України, бізнес-структурами та дипломатичними установами з метою істотного нарощування частки нашої держави у глобальному ринковому просторі.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Agricultural attaches will appear in Ukrainian embassies. Tridge. Oct 17, 2025. URL: <https://www.tridge.com/news/agricultural-attaches-will-appear-in-ukraini-rubpmz>
2. Bayne N., Woolcock S. The New Economic Diplomacy: Decision-Making and Negotiation in International Economic Relations. Abingdon, Oxon; New York: Routledge, 2017. 408 p.
3. Corbet H. Global Challenge to Commercial Diplomacy. Tokyo: Pacific Community, 1971.
4. Curzon G. Multilateral Commercial Diplomacy. London: Michael Joseph, 1965. 367 p.
5. Economic Diplomacy: Economic and Political Perspectives / ed. by P. A. G. van Bergeijk, M. Okano-Heijmans, J. Melissen. Leiden: Martinus Nijhoff Publishers, 2011. 229 p.
6. Export potential by market. Export Potential Map. Ukraine. All Products. ITC. URL: <https://exportpotential.intracen.org/en/markets/gap-chart?fromMarker=i&exporter=804&toMarker=j&whatMarker=a&what=a>
7. Jones M. Denmark gets Europe's Ukraine export guarantee scheme underway. Reuters. June 5, 2025. URL: <https://reuters.com/business/finance/denmark-gets-europes-ukraine-export-guarantee-scheme-underway-2025-06-05/>
8. Jönsson C., Hall M. Essence of Diplomacy. Berlin: Springer, 2005. 207 p.
9. Kostecki M., Naray O. Commercial Diplomacy and International Business. Discussion Papers in Diplomacy. Netherlands Institute of International Relations "Clingendael". ISSN 1569-2981. URL: https://www.clingendael.org/sites/default/files/pdfs/20070400_cdsp_diplomacy_kostecki_naray.pdf
10. Mercier A. Commercial Diplomacy in Advanced Industrial States: Canada, the U.K., and the US. Discussion Papers in Diplomacy. The Hague: Netherlands Institute of International Relations Clingendael, 2007. 51 p.
11. Okano-Heijmans M. Conceptualizing Economic Diplomacy: The Crossroads of International Relations, Economics, IPE and Diplomatic Studies. *The Hague Journal of Diplomacy*. 2011. Vol. 6, No. 1–2. P. 7–36.
12. Rana K. Bilateral Diplomacy. Delhi: Manas Publications, 2002. 283 p.
13. Wayne A. What is Economic Diplomacy and How Does it Work? *The Foreign Service Journal*. 2019. Jan–Feb. P. 23–27. URL: <https://afsa.org/what-economic-diplomacy-and-how-does-it-work>
14. Woolcock S. EU Economic Diplomacy: The Factors Shaping Common Action. In: *Economic Diplomacy: Economic and Political Perspectives* / eds. P. A. G. van Bergeijk, M. Okano-Heijmans, J. Melissen. The Hague: Martinus Nijhoff, 2011. P. 83–99.
15. Woolcock S. The New Economic Diplomacy: Decision-Making and Negotiation in International Economic Relations. 5th ed. London: Routledge, 2025.
16. Wright K. A. M. Correction to: Gendered Silences in Western Responses to the Russia-Ukraine War. *Place Branding and Public Diplomacy*. 2023. Vol. 19. Article 241. URL: <https://link.springer.com/article/10.1057/s41254-023-00297-3>
17. Грушинська Н. М. Економічна дипломатія в сучасних геоекономічних процесах формування світового порядку. *Академічний огляд*. 2014. № 2. С. 110–116. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ao_2014_2_16
18. Грушинська Н. Системна взаємодія економічної дипломатії та економічної безпеки в контексті геополітичної нестабільності. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2025. Вип. 24. С. 384–391.
19. Державна служба статистики України. Офіційний портал. URL: <https://stat.gov.ua>
20. Заставний А., Іващук О. Сучасні тренди економічної дипломатії України на Близькому Сході. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2024. Вип. 326 (1). С. 415–421.
21. Зовнішня торгівля України товарами: підсумки 2025 року. Національний інститут стратегічних досліджень. 18.02.2026. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/zovnishnya-torhivlya-ukrayiny-tovaramy-pidsumky-2025-roku>
22. Іванова В. М. Економічна дипломатія як механізм забезпечення зовнішньоекономічної безпеки України. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. 2022. № 4 (22). С. 147–155. DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-4\(22\)-147-155](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-4(22)-147-155)
23. Ішук Ю. А., Біла І. В. Залучення іноземних інвестицій за допомогою інструментів економічної дипломатії. *Галицький економічний вісник*. 2023. Т. 83. № 4. С. 152–158.
24. Надоленко Г. О. Пріоритети економізації української дипломатії. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2022. Вип. 10. С. 35–46.
25. Татаренко Н. О., Надоленко Г. О. Завдання економічної дипломатії України в контексті відновлення національної економіки. *Вчені записки*. 2025. № 38 (1). С. 216–237. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a875e0e5-85984ce0-b248-893d03c9f429/content>
26. Україна торік відкрила 19 нових ринків для експорту агропродукції. Укрінформ. 07.01.2026. URL: <https://ukrinform.ua/rubric-economy/4077566-ukraina-torik-vidkri-la-19-novih-rinkiv-dla-eksportu-agroprodukcii.html>
27. Яценко О. М. Економічна дипломатія у формуванні і розвитку національного бренду. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2020. № 3–4 (276–277). С. 14–30. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2020/276-277/pdf/14-30.pdf>

REFERENCES:

1. Agricultural attaches will appear in Ukrainian embassies (2025). *Tridge*. Oct 17. Available at: <https://tridge.com/news/agricultural-attaches-will-appear-in-ukraini-rubpmz>
2. Bayne N., Woolcock S. (2017). *The New Economic Diplomacy: Decision-Making and Negotiation in International Economic Relations*. Abingdon, Oxon; New York: Routledge.
3. Corbet H. (1971). *Global Challenge to Commercial Diplomacy*. Tokyo: Pacific Community.
4. Curzon G. (1965). *Multilateral Commercial Diplomacy*. London: Michael Joseph.
5. Van Bergeijk P. A. G., Okano-Heijmans M., Melissen J. (eds.) (2011). *Economic Diplomacy: Economic and Political Perspectives*. Leiden: Martinus Nijhoff Publishers.
6. Export potential by market. Export Potential Map. Ukraine. All Products (2026). ITC. Available at: <https://exportpotential.intracen.org/en/markets/gap-chart?fromMarker=i&exporter=804&toMarker=j&whatMarker=a&what=a>
7. Jones M. (2025). Denmark gets Europe's Ukraine export guarantee scheme underway. *Reuters*, June 5. Available at: <https://www.reuters.com/business/finance/denmark-gets-europes-ukraine-export-guarantee-scheme-underway-2025-06-05/>
8. Jönsson C., Hall, M. (2005). *Essence of Diplomacy*. Berlin: Springer.
9. Kostecki M., Naray O. (2007). Commercial Diplomacy and International Business. *Discussion Papers in Diplomacy*. The Hague: Netherlands Institute of International Relations "Clingendael". Available at: https://clingendael.org/sites/default/files/pdfs/20070400_cdsp_diplomacy_kostecki_naray.pdf
10. Mercier A. (2007). Commercial Diplomacy in Advanced Industrial States: Canada, the U.K., and the US. *Discussion Papers in Diplomacy*. The Hague: Netherlands Institute of International Relations Clingendael.
11. Okano-Heijmans M. (2011). Conceptualizing Economic Diplomacy: The Crossroads of International Relations, Economics, IPE and Diplomatic Studies. *The Hague Journal of Diplomacy*, no. 6(1–2), pp. 7–36.
12. Rana K. (2002). *Bilateral Diplomacy*. Delhi: Manas Publications.
13. Wayne A. (2019). What is Economic Diplomacy and How Does it Work? *The Foreign Service Journal*, Jan–Feb, pp. 23–27. Available at: <https://afsa.org/what-economic-diplomacy-and-how-does-it-work>
14. Woolcock S. (2011). EU Economic Diplomacy: The Factors Shaping Common Action. In: van Bergeijk P. A. G., Okano-Heijmans M., Melissen J. (eds.). *Economic Diplomacy: Economic and Political Perspectives*. The Hague: Martinus Nijhoff, pp. 83–99.
15. Woolcock S. (2025). *The New Economic Diplomacy: Decision-Making and Negotiation in International Economic Relations*. 5th ed. London: Routledge.
16. Wright K. A. M. (2023). Correction to: Gendered Silences in Western Responses to the Russia-Ukraine War. *Place Branding and Public Diplomacy*, no. 19, Article 241. Available at: <https://link.springer.com/article/10.1057/s41254-023-00297-3>
17. Hrushchynska N. M. (2014). Ekonomichna dyplomatiia v suchasnykh heoekonomichnykh protsesakh formuvannia svitovoho poriadku [Economic diplomacy in modern geo-economic processes of world order formation]. *Akademichnyi ohliad*, no. 2, pp. 110–116. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ao_2014_2_16
18. Hrushchynska N. (2025). Systemna vzaiemodiia ekonomichnoi dyplomatii ta ekonomichnoi bezpeky v konteksti heopolitychnoi nestabilnosti [Systemic interaction of economic diplomacy and economic security in the context of geopolitical instability]. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Seria: Ekonomika*, no. 24, pp. 384–391.
19. State Statistics Service of Ukraine (2026). Official portal. Available at: <https://stat.gov.ua>
20. Zastavnyi A., Ivashchuk O. (2024). Suchasni trendy ekonomichnoi dyplomatii Ukrainy na Blyzkomu Skhodi [Modern trends of Ukraine's economic diplomacy in the Middle East]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, no. 326(1), pp. 415–421.
21. National Institute for Strategic Studies (2026). Zovnishnia torhivlia Ukrainy tovaramy: pidsumky 2025 roku [Ukraine's foreign trade in goods: results of 2025]. Available at: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/zovnishnya-torhivlya-ukrayiny-tovaramy-pidsumky-2025-roku>
22. Ivanova, V. M. (2022). Ekonomichna dyplomatiia yak mekhanizm zabezpechennia zovnishnoekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Economic diplomacy as a mechanism for ensuring Ukraine's foreign economic security]. *Ekspert: paradyhmy yurydychnykh nauk i derzhavnoho upravlinnia*, no. 4(22), pp. 147–155. [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-4\(22\)-147-155](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-4(22)-147-155)
23. Ishchuk Yu. A., Bila I. V. (2023). Zaluchennia inozemnykh investytsii za dopomohoiu instrumentiv ekonomichnoi dyplomatii [Attracting foreign investment through economic diplomacy tools]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, no. 83(4), pp. 152–158.
24. Nadolenko H. O. (2022). Prioritytety ekonomizatsii ukraïnskoi dyplomatii [Priorities of economization of Ukrainian diplomacy]. *Mizhnarodni vidnosyny: teoretyko-praktychni aspekty*, no. 10, pp. 35–46.
25. Tatarenko N. O., Nadolenko H. O. (2025). Zavdannia ekonomichnoi dyplomatii Ukrainy v konteksti vidnovlennia natsionalnoi ekonomiky [Tasks of Ukraine's economic diplomacy in the context of national economic recovery]. *Vcheni zapysky*, no. 38(1), pp. 216–237. Available at: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a875e0e5-8598-4ce0-b248-893d03c9f429/content>
26. Ukraine opened 19 new markets for agricultural exports last year (2026). *Ukrinform*, January 7. Available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/4077566-ukraina-torik-vidkrila-19-novih-rinkiv-dla-eksportu-agroprodukcii.html>
27. Yatsenko, O. M. (2020). Ekonomichna dyplomatiia u formuvanni i rozvytku natsionalnoho brendu [Economic diplomacy in the formation and development of the national brand]. *Naukovyi visnyk Odeskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu*, no. 3–4(276–277), pp. 14–30. Available at: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2020/276-277/pdf/14-30.pdf>

Дата надходження статті: 16.02.2026

Дата прийняття статті: 10.03.2026

Дата публікації статті: 27.03.2026